

Skolfastigheter

Datum:
2023-01-23

Diarienummer:
SFB-2022-00783

Handläggare:
Ann-Sofie Hååg, Amelie Lundgren

Internkontrollplan 2023

För Uppsala kommun Skolfastigheter AB

Ett redovisande och aktiverande dokument som bolagsstyrelse fattade beslut om 23 januari 2023

Analys av årets internkontroll och plan för kommande år

I reglemente för intern kontroll i Uppsala kommun och kommunens helägda bolag beskrivs hur arbetet med den interna kontrollen ska struktureras och rapporteras till kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret.

Enligt reglementet ska nämnder och bolagsstyrelser årligen lämna in en analys och utvärdering av sina system och rutiner för intern kontroll till kommunstyrelsen. Analysen ska användas för utveckling av den interna kontrollen inom nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsområden. Den används också för utveckling på kommunövergripande nivå.

Nämnder och bolagsstyrelser ska årligen upprätta en internkontrollplan. Planen ska vara ett stöd i styrningen av verksamheten och ett hjälpmedel för att nå verksamhetsmålen. Planen ska försäkra att:

- att verksamheten är ändamålsenlig och resurseffektiv,
- att informationen och rapporteringen om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande,
- att verksamheten efterlever lagar, regler, avtal med mera.

Internkontrollplanen beskriver vad som behöver göras utifrån prioriterade risker som framkommit i riskanalyser. I riskregistret framgår om risken omhändertas i internkontrollplanen.

Internkontrollplanen innehåller också två obligatoriska kontrollmoment som identifierats i kommunstyrelsens övergripande riskanalys. Varje kontrollmoment i internkontrollplanen följs upp enligt beskriven frekvens och metod. Resultatet av uppföljningen redovisas årligen till kommunstyrelsen.

Bolagets arbete med intern kontroll

Skolfastigheter har genomfört en riskanalys inför framtagandet av affärsplan och internkontrollplan för 2023.

För arbetet med Skolfastigheters interna kontroll finns utsedda handläggare. Handläggarna samordnar arbetet med riskanalys, att ta fram kontrollmoment och internkontrollplan och att följa upp internkontrollplanen.

Arbetet med intern kontroll är dock inte begränsat till internkontrollplanen. Utifrån genomförd riskanalys har åtgärder fördelats till antingen internkontrollplanen, särskild handlingsplan eller Affärsplanen beroende på riskens omfattning och typ av åtgärd.

Den interna kontrollen omfattar även andra delar som leder arbetet i riktningen mot uppsatta mål så som framtagande av strukturer, system och processer för tydlighet och ordning.

Förutom handläggarna för arbetet med intern kontroll arbetar även affärsområdeschefer, avdelningschefer och medarbetare med intern kontroll. Det innefattar bland annat genomgång av riskregister, identifiering av risker, prioritering av risker och utförande och rapportering av kontrollmoment.

2023 års internkontrollplan är integrerad i affärsplan och budget 2023–2025.

Utveckling av den interna kontrollen

Skolfastigheter arbetar kontinuerligt med att utveckla den interna kontrollen inom bolaget. Bland annat tydliggörande av kontrollmoment och arbetsätt.

Styrelsen ansvarar för att en tillräcklig intern kontroll finns. På sikt ser Skolfastigheter ett ökat medverkande från Styrelsens vid framtagande av internkontrollplanen. Det kan till exempel innebära att Styrelsen medverkar vid identifiering av risker och avgör vilka risker som behöver åtgärdssättas och följas upp.

Begrepp som används i internkontrollplanen

Kontrollområde	Områden som det ska finnas kontrollmoment inom. Det finns fyra kontrollområden: <ul style="list-style-type: none"> - Kontroller av system och rutiner - Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut - Finansiell kontroll - Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv
Riskbeskrivning	Beskrivning av den risk som ligger till grund för kontrollmomentet. Hämtas från riskregistret.
Kontrollmoment	Konkreta åtgärder som vidtas för att motverka, minimera eller i vissa fall eliminera riskerna. Kontrollmomenten kan antingen vara förebyggande eller upptäckande och korrigerande. Förebyggande kontrollmoment är åtgärder för att undvika att brister uppstår. Upptäckande och korrigerande kontrollmoment hjälper nämnden/bolagsstyrelsen att se om riskerna har lett till de händelser som kan befaras och visar på vilka åtgärder som behöver vidtas för att komma tillrätta med bristerna.
Kontrollmetod	Beskrivning av hur, när och hur frekvent kontrollmomentet ska genomföras.
Tidpunkt för rapportering	Tidpunkt då kontrollmomentet ska rapporteras till nämnd/bolagsstyrelsen.

Tabell 1. Begrepp som används i internkontrollplanen.

Risker och kontrollmoment

Bolagsstyrelsen uppdrar åt bolaget att utse kontrollansvarig för respektive kontrollmoment.

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Kontroller av system och rutiner Riskägare: Chef Finans- och affärsutveckling	Det råder oklarhet om vilken information som är viktig för verksamheten samt hur ansvaret för informationen uttrycks vilket leder till att risker inte identifieras och att skyddsåtgärder inte vidtas vilket i sin tur leder till störning eller avbrott i produktionen.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att ansvaret för information följer verksamhetsansvaret och att informationstillgångar är inventerade.	Kontrollera att informationstillgångarna är inventerade genom att följande är genomfört: <ul style="list-style-type: none"> informationshanteringsplanen är beslutad, kommunicerad och hålls aktuell, artikel 30-registret över personuppgiftsbehandlingar är upprättat och hålls aktuellt. Kontrollera att egenkontroll för arbetet med informationssäkerhet utförs. Kontroll av att processbeskrivningar inkluderar informationshantering.	Bokslut per augusti Årsbokslut

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
			Kontroll av att den stödjande objektverksamheten (pm3) har genomfört informationssäkerhetsklassning (KLASSA) för väsentliga IT-stöd.	
Kontroller av system och rutiner Riskägare: Chef Finans- och affärsutveckling	Nödvändiga rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar saknas, är okända eller oprövade vilket gör att ett avbrott i informationsförsörjningen medför stora störningar i produktionen och svårigheter vid återgång till normal verksamhet.	<i>Obligatoriskt kontrollmoment:</i> Kontroll av att behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar är inventerat. Nödvändiga rutiner och planer är dokumenterade, kända och prövade.	Kontrollera att det finns ett dokumenterat underlag (från till exempel riskanalys, kontinuitetshantering) som beskriver behovet av rutiner och planer för hantering av avbrott och störningar. Kontrollera att rutiner och planer är testade och utvärderade.	Bokslut per augusti Årsbokslut
Kontroll av system och rutiner Riskägare: Chef AO Förvaltning	Risk för att barn/elever/personal skadas eller mår dåligt när de vistas i inomhusmiljön som kan härledas till brister i fastigheten.	Revidera befintlig rutin för byggnadsrelaterad ohälsa årligen (erfarenhetsåterföring).	Stickprov på att rutinen efterlevs	Bokslut per augusti Årsbokslut
Kontroll av efterlevnad av	Risk för bristande efterlevnad av styrande dokument så som	Under 2023 kommer kontroll av efterlevnad av kommunens Klimat	Stickprov	Bokslut per augusti

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
regler, policyer och beslut Riskägare: Chef Hållbarhet och innovation och Chef Finans och affärsutveckling	exempelvis policyer, riktlinjer och rutiner. Gäller både kommunala och Skolfastigheters internt styrande. Vilket kan bland annat bero på okunskap, ej tillräckliga resurser som kan utföra arbetet eller bristande internkontroll.	och miljöprogram genomförs samt kontroll att Skolfastigheters attest- och delegationsordning följs.		Årsbokslut
Finansiell kontroll Riskägare: VD	Risk för höjda energipriser på grund av omvärldsförutsättningar vilket leder till försämrar resultatet för bolaget.	Kontrollmoment N/A	Upprätta plan för att minska inköpt energi och arbete med energi-effektiviseringar samt plan för att öka andelen egenproducerad el.	Bokslut per augusti Årsbokslut
Kontrollområde N/A Riskägare: Chef Finans och affärsutveckling	Den snabba tekniska utvecklingen och nya tekniska lösningar som ersätter gamla ställer höga krav på verksamhetens förmåga att förändras och ställas om till en digitaliserad verksamhet, risk för att inte uppfylla kärnverksamhet p.g.a. undermålig digital transformation.	Kontrollmoment N/A	Öka graden av digitalisering i verksamheten utifrån etablerad riktlinje och handlingsplan för digital transformation. Bland annat genom att etablera en avdelning för IT och digitalisering samt genomföra en inventering och optimering av den tekniska infrastrukturen och driftmiljön.	Bokslut per augusti Årsbokslut

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
<p>Kontrollområde N/A</p> <p>Riskägare: Chef AO Förvaltning</p>	<p>Risk för skador på våra fastigheter p.g.a klimatförändringar så som extrema väder, höjda temperaturer, höjda vattennivåer. Kan leda till sprickbildning p.g.a torka i marken, fuktskador orsakade av skyfall och skador p.g.a översvämningar.</p>	<p>Kontrollmoment N/A</p>	<p>Kartläggning av vilka fastigheter som ligger i riskzonen för att påverkas av konsekvenser av förändrat klimat. Ta fram handlingsplan för riskfastigheter.</p>	<p>Bokslut per augusti Årsbokslut</p>
<p>Kontroll av system och rutiner</p> <p>Riskägare: Chef AO Förvaltning</p>	<p>Risk för avsaknad av eller felaktig information om våra fastigheter vilket leder till missvisande statistik eller avsaknad av statistik kring våra fastigheter vilket i sin tur leder till felaktiga beslut eller oförmåga att fatta beslut om våra fastigheter.</p> <p>Felaktig information i fastighetssystemet leder även till bristfälliga underhållsplaner eller mindre träffsäker planering av underhållsarbete och till bristfällig leverans av information till lokalförsörjningsplanen.</p>		<p>Kontroll att rutiner som anger ansvar för uppdatering av information i fastighetssystemet finns framtagna och är kommunicerade och tillgängliga.</p> <p>Kontroll av efterlevnad av framtagen process för ”Planera och genomföra underhåll”.</p>	<p>Bokslut per augusti Årsbokslut</p>

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
	Bristfällig uppdatering av information i fastighetssystemet kan bero på avsaknad av rutiner eller att rutiner inte är kommunicerade och tillgängliga för de som ska arbeta efter dessa.			
Kontrollområde N/A Riskägare: Chef Finans och affärsutveckling	Risk för inre ineffektivitet, dubbelarbete, osäkerhet som beror på avsaknaden av dokumenterade processer och tydlighet kring roller och ansvar inom organisationen	Kontrollmoment N/A	Kartläggning och dokumentation av processer för att ge möjlighet att enas om enhetliga arbetssätt och tydliggöra ansvar och roller vilket säkrar kvalitet och möjliggör för ständiga förbättringar. Ramverk för styrning av processer inklusive styrdokument.	Bokslut per augusti Årsbokslut
Kontrollområde N/A Riskägare: Bolagsledning	Risk för att klimatmål inte nås om utsläppen inte minskar i tillräckligt snabb takt. Verksamheten har negativ klimatpåverkan, bland annat: <ul style="list-style-type: none"> • några oljepannor kvar i vårt bestånd. • transporter till och från byggarbetsplatser görs med lastbil 	Kontrollmoment N/A	Ta fram färdplan för att bli klimatneutrala.	Bokslut per augusti Årsbokslut

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
	som drivs med fossilt bränsle vilket leder till en ökning av växthusgaser. Samt att omställningen till förnybar energi inte går tillräckligt snabbt eller förbrukningen av el ökar på grund av förändrade väderförhållanden.			
Finansiell kontroll Riskägare: Chef Finans och affärsutveckling	Risk för snabba förändringar i räntekostnader vilket leder till ökade kapitalkostnader och dyrare hyror.	Kontrollmoment N/A	Effektivisera våra investeringar. Jämförelsemått: hyra per elev.	Bokslut per augusti Årsbokslut
Kontrollområde N/A Riskägare: Chef Finans och affärsutveckling	Otillräckliga hållbarhetskrav vilket kan leda till bland annat brott mot mänskliga rättigheter och arbetarnas rättigheter i leverantörskedjan.	Kontrollmoment N/A	Upphandling är ett viktigt styrmedel. Utveckla riktlinje utifrån kommunens hållbarhetspolicy som säkerställer att vi arbetar med upphandling/kravställan av varor och tjänster som är hållbara ur ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt perspektiv. Utveckla kriterier kring arbetsrättsliga villkor enligt ILO:s kärnkonventioner. I nästa steg systematisera kontroller kring tillämpning av villkor.	Bokslut per augusti Årsbokslut

Kontrollområde	Riskbeskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Tidpunkt för rapportering
Kontrollområde N/A Riskägare: VD	Risk för sen, eller ingen leverans enligt rätt kostnad, rätt tid, rätt kvalitet vilket kan bero på resurs- och kompetensbrist. (Interna resurser/kompetens, leverantörer, entreprenörer).		Bli bättre beställare. Marknadsanpassade förfrågningsunderlag. Dialog med marknaden. Vara en attraktiv byggherre/arbetsgivare. Rätt kompetens och rätt resurser för att säkerställa leveranser. Framtagande av nytt ramavtal pågår.	Bokslut per augusti Årsbokslut

Tabell 2. Risker och kontrollmoment.